

Impressieverslag inspraakbijeenkomst gezondheidsbeleid 11 maart 2021

De gemeente Ridderkerk stelt een nieuwe beleidsnota Gezondheidsbeleid op. De Nota geeft inzicht in de doelstellingen en de inzet de komende jaren op het gebied van Publieke Gezondheid. De gemeente laat zijn wettelijke verplichte taken op het gebied van publieke gezondheidszorg uitvoeren door de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Rotterdam-Rijnmond en Stichting CJG Rijnmond.

Voor onze andere taken op het gebied van Publieke Gezondheid willen wij graag met u praten over de samenwerking. We richten ons daarbij op de volgende drie gezondheidsthema's:

A. Verkleinen gezondheidsachterstanden: hoe achterliggende gezondheidsproblematiek zoals ongelijke kansen in de eerste leven fase, ongezonde voeding, schulden, laaggeletterdheid etc. voor mensen met een lage sociaal economische status te verkleinen.

B. Vitaal & Gezond: hoe druk op het dagelijks leven bij jeugd en volwassenen te verkleinen. Er wordt gesproken over o.a. mentale gezondheid, verslavingen, gehoorschade etc.

C. Gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving: belangrijke omgevingsfactoren die invloed hebben op gezond opgroeien en gezond leven.

De bijeenkomst is door zo'n 26 personen bezocht.

De bijeenkomst begon met welkomstwoord door wethouder Franzen en daarna een korte plenaire sessie waarin de vragen van de deelnemers over de Nota en het proces werden beantwoord. Na afloop van de plenaire sessie werden de deelnemers toegedeeld naar 3 online themasessie.

Iedere themasessie werd begeleidt door de gemeente. Iedere themasessie begon met een inleiding en een kort voorstelrondje. Alle deelnemers zijn aan het woord gekomen en ze hebben hun inbreng met ons gedeeld.

Verslag Themasesie A- Verkleinen gezondheidsachterstanden

- Welke ervaringen heeft u / uw organisatie met betrekking tot deze thema's?
  - Wat ziet u in de praktijk?
  - Wat is er al? Wat mist er?
- 1) Inwoners met schuldenproblematiek hebben soms onvoldoende financiële middelen om gezond voedsel te kopen. Dit vergroot de problematiek op het gebied van gezondheid. Het betreft een vicieuze cirkel (armoede vergroot gezondheidsproblematiek en dat vergroot armoede weer). Er werd aangegeven dat inwoners niet altijd goed gewezen worden op de landelijke / regionale regelingen.
  - 2) Wat betreft doelgroep statushouders/nieuwkomers, is aandacht nodig voor de problematiek waar de inwoner mee kampt. De nieuwkomers zijn niet altijd in staat om te dealen met de dagelijkse dingen omdat zij worden afgeleid door bagage uit verleden.
  - 3) Mensen met psychische problemen of een (licht) verstandelijke beperking hebben soms te maken met missuiting in de maatschappij. De maatschappij wordt complexer: steeds meer vaardigheden worden gevraagd. Dit kan leiden tot verlies van inkomen. Het toegankelijk maken van de arbeidsmarkt draagt bij aan beter inkomen. Met juiste begeleiding kunnen mensen stappen zetten naar werk. Zorg en werk zijn hierin met elkaar verbonden.
  - 4) Basisvaardigheden (zowel taal, rekenen als digitale vaardigheden) zijn van groot belang voor een goede gezondheid. Binnen de Bibliotheek AanZet is men bezig met het doorontwikkelen van het aanbod basisvaardigheden. Daarnaast worden gesprekken gevoerd met diverse partners voor een gezamenlijk aanbod.

Het Taalpunt van de Bibliotheek is een centrale plek waar alle inwoners en partners terecht kunnen voor vragen en advies rondom taal-, rekenen en digitale vaardigheden. Na aanmelding neemt een gecertificeerde taaldocent van de Bibliotheek AanZet een intake af. Vervolgens krijgen de aanmelders onafhankelijk advies over welk aanbod binnen de gemeente het beste past bij hun niveau, leersnelheid. Bibliotheek AanZet wil graag samen met partners toewerken naar een Taalhuis/Ontwikkelplein om de krachten en aanbod te bundelen en goed naar elkaar door te verwijzen. Het ontwikkelplein is het startpunt voor persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid. Eén centrale plek in de stad; veilig en laagdrempelig. Hier kunnen mensen terecht voor informatie en advies, praktische hulp, trainingen en workshops op het gebied van taal, digitaal, financiën, werk, gezondheid en vrije tijd. Daarnaast hebben ze toegang tot faciliteiten zoals studieplekken en lees-, leer- en oefenmaterialen om zelfstandig mee aan de slag te gaan.

Het primaire doel van het Ontwikkelplein is mensen met een taal- en/of digitale achterstand te vinden en ze vervolgens verder te helpen bij het vergroten van hun basisvaardigheden en daarmee met het vergroten van hun zelfredzaamheid.

- **Wat is uw advies om in toekomstig beleid op in te zetten?**
  - **Welke partners zijn nodig voor de gezamenlijke aanpak en waarvoor komen de handen op elkaar om problemen gezamenlijk op te lossen?**
- 1) Mensen met schuldenproblematiek betere begeleiding in het traject en gezonder voedsel ter beschikking stellen. Bij de aanvraag van de bijstandsuitkering inwoner wijzen op de regelingen alsmede toetsen of de inwoner de voorzieningen ontvangt waar hij/ zij recht op heeft.
  - 2) Meer aandacht besteden voor de problematiek doelgroep nieuwkomers; de inwoner daarbij te begeleiden, rekening houden met dat de inwoner analfabeet kan zijn in hun eigen taal (en dus om die reden onze taal ook niet snapt), wanneer mogelijk informatie te verstrekken in hun eigen taal. Wellicht minder de nadruk leggen op het 'moeten'.
  - 3) De organisaties vanuit de verschillende domeinen blijven met elkaar samenwerken om gezondheid van mensen met psychische problemen of een (licht) verstandelijke beperking te bevorderen. Op zo'n breed mogelijk vlak met elkaar samenwerken.
  - 4) Van belang om basisvaardigheden op de agenda te zetten en met elkaar in gesprek te blijven over een gezamenlijke aanpak rondom basisvaardigheden. De organisaties hebben elkaar nodig om aanbod goed aan te laten sluiten op de vraag en de inwoners te bereiken die ondersteuning nodig hebben om basisvaardigheden te vergroten.

De bibliotheek AanZet heeft de volgende partners uitgenodigd voor een netwerkoverleg Basisvaardigheden om samen te werken naar een gezamenlijke aanpak vergroten basisvaardigheden toe:

Facet, schuldhulpmaatjes, VluchtelingenWerk, NL Educatie, Sagenn, Gilde, RIBA, Foodcompany, Leger des Heils, Sir en werkgroep Vluchteling.

- 5) Advies om gezondheidsachterstanden te voorkomen door het toegankelijk maken (fysiek en digitaal) van gezondheidszorg praktijken, gevestigd in Ridderkerk.

Verslag Themasessie B-Vitaal en gezond

a. *Mentale Gezondheid*

- **Welke ervaringen heeft u / uw organisatie met betrekking tot deze thema's?**
- **Wat ziet u in de praktijk?**
- **Wat is er al? Wat mist er?**
- **Wat is uw advies om in toekomstig beleid op in te zetten?**
- **Welke partners zijn nodig voor de gezamenlijke aanpak en waarvoor komen de handen op elkaar om problemen gezamenlijk op te lossen?**

1) Een van de deelnemers/organisaties heeft veel cliënten met angst, depressie, somberheidsklachten. Het aantal cliënten is in deze coronatijd toegenomen: veel jongeren en jongvolwassenen met angst en somberheidsklachten maar ook veel volwassenen die vragen om ouderbegeleiding. Deze deelnemer / organisatie biedt voor de jeugd basishulpverlening, en voor volwassenen zowel basis-, als specialistische hulp. Haar organisatie biedt ook behandeling thuis. Ze werken samen met partners van schuldhulpverlening. Hun aanbod wordt vooral ingezet als er een gerichte vraag is (bv, pesten op school). Zij zouden het ook nuttig vinden om meer preventief te werken. Concrete ideeën zijn er nog niet, maar ze willen daarover graag met ketenpartners in gesprek gaan om meer integraal te werken.

2) Een van de deelnemers geeft aan dat haar organisatie meer preventief werkt op het gebied van de mentale gezondheid. Ze coachen o.a. jongeren. Het aantal casussen over jongeren en volwassenen met mentale gezondheidsklachten is toegenomen in de coronatijd. Deze organisatie / deelnemers krijgt steeds zwaardere casussen in de coronatijd.

Wachtlijsten in de Jeugd-GGZ zijn groot en daardoor de problematiek toeneemt tijdens het wachten. Soms worden jongeren op de wachtlijst alvast doorverwezen naar de 0^e lijn jeugdhulp maar deze deelnemer / organisatie constateert vaak ernstiger problematiek dan op het eerste gezicht duidelijk is waardoor zij de jongeren niet kunnen helpen.

De verwachting is dat er door corona nog een grotere toename is van problemen. Bv. schuldenproblematiek, woningen voor jongeren, bijbaantjes vinden etc.

Samenwerking met andere partijen is goed op dit gebied.

3) Deze deelnemer / organisatie ziet veel stress en somberheid bij kinderen en jongeren. Ook veel vragen van ouders hoe ze hier mee om moeten gaan. Het verschilt per ouders / gezinnen; afhankelijk of ouders thuiswerken of ze huisouders zijn. Kinderen in een stabiele thuissituatie doen het vrij goed. Als de situatie wat minder stabiel is, worden wat meer problemen gezien.

De overbruggingszorg jeugd wordt regelmatig verzorgd als gevolg van wachtlijsten bij de wijkteams.

4) Er worden gastlessen op middelbare scholen gegeven door deze deelnemer / organisatie, maar dit is door corona lastig geweest om te organiseren het afgelopen jaar. Scholen waarderen het dat er gesprekken mogelijk zijn in de klassen. Afstemming met de lokale

partijen is daarin belangrijk. Er wordt ingezet op doorontwikkeling op hybride onderwijs, zodat jongeren ook in een online omgeving lessen kunnen volgen.

- 5) Er werd een vraag gesteld hoeveel ruimte er is in het gezondheidsbeleid om meer taken bij de wijkteams belegd te worden.
- 6) De link / samenwerking met de coalitie / werkgroep aanpak eenzaamheid is benadrukt door een van de deelnemers.
- 7) Doorontwikkeling sociale kaart is wenselijk: De sociale kaart maakt het inzichtelijk welke organisaties / voorzieningen ingezet kan worden voor diverse hulpvragen. Er werd daarop gereageerd dat er al plannen zijn om WieWatWaarRidderkerk (de sociale kaart van Ridderkerk) door te ontwikkelen.
- 8) Er werd aandacht gevraagd voor doelgroep vluchtelingen/ asielzoekers; "Zorg voor meertalige informatie onder deze doelgroep."
- 9) Er werd aangegeven dat er sprake is van mentale gezondheidsproblemen en toename van eenzaamheid onder ouderen maar ook studenten en jongeren die thuis geen goede werkplek of studieplek hebben. Deze organisatie investeert in connectie en ontmoeting tussen inwoners.

b. Alcohol- en drugsverslaving

- **Welke ervaringen heeft u / uw organisatie met betrekking tot deze thema's?**
  - **Wat ziet u in de praktijk?**
  - **Wat is er al? Wat mist er?**
  - **Wat is uw advies om in toekomstig beleid op in te zetten?**
  - **Welke partners zijn nodig voor de gezamenlijke aanpak en waarvoor komen de handen op elkaar om problemen gezamenlijk op te lossen?**
- 1) Belangrijk is dat leerlingen aangeven dat ze alcohol- en drugspreventie belangrijk thema vinden om te bespreken. De inzet van een ervaringsdeskundige bevalt goed.
  - 2) sommige jongeren maken gebruik van alcohol en drugs onder invloed van groepsdruk. Het is zorgelijk dat dat jongeren steeds jonger beginnen met drugsgebruik (12-13 jaar).
  - 3) Lachgas is nog steeds een groot probleem en wordt nog veel gebruikt. Sommige drugs kan ook via de post besteld worden.
  - 4) Voor ouders is het belangrijk om preventief te weten hoe ze hier mee om moeten gaan.
  - 5) Ook sommige ouderen drinken meer als gevolg van de coronamaatregelen en nu ze vaker thuis moeten blijven. Tevens valt op dat volwassenen meer overdag drinken omdat ze meer thuiswerken.
  - 6) Inzet ambulant op straat voor Alcohol- en drugsvoorlichting wordt aangeboden voor de groepen 7 en 8. Er werd gesignaleerd dat jongeren steeds jonger beginnen met drugsgebruik (12-13 jaar).
  - 7) Een van de organisaties werkt met een VR-bril waarin jongeren kunnen ervaren hoe het is om dronken te zijn. Ze zien dan dat dronken persoon vaak niet veel meer kan en kwetsbaar is. De ervaringen zijn hiermee positief.

c. Gamers en social media

- **Welke ervaringen heeft u / uw organisatie met betrekking tot deze thema's?**
  - **Wat ziet u in de praktijk?**
  - **Wat is er al? Wat mist er?**
- 1) Deze deelnemer is van mening dat er al veel wordt georganiseerd in Ridderkerk rondom dit thema. Er wordt bijvoorbeeld ingezet op talentontwikkeling (sport en cultuur). Ze zien ook een grote toename van social media gebruik. Ouders kunnen ook niet altijd meer bijhouden waar kinderen mee bezig zijn. Er is meer behoefte aan voorlichting aan ouders hierover. Aan de andere kant zien ze ook steeds meer, dat social media ook van deze tijd is. Er wordt juist ook online ingezet om jongeren te bereiken door deze organisatie / deelnemer. Op die manier proberen ze jongeren zover te krijgen dat ze mee doen aan activiteiten. Corona maakt dit wel lastiger.
  - 2) Sommige ouders zijn niet altijd in de gelegenheid om kinderen te brengen naar de activiteiten vanwege gebrek aan vervoer, druk leven etc. Brede school kan hierin helpen, aansluitend aan school. Er werd aangegeven dat in andere gemeenten dit gefaciliteerd wordt met bijvoorbeeld buurtbusjes/ hulpouders etc. In Ridderkerk kunnen de mensen gebruik maken van ANWB Automaatje.
  - 3) Mensen zitten langer en meer thuis in de coronatijd. Er is meer vrije tijd voor kinderen, jongeren en volwassenen. Ze zitten daardoor veel op de smartphone, sociale media en gamen veel. Overmatig schermgebruik leidt soms tot gezondheidsproblemen zoals slaapstoornis, omgedraaid dag- en nachtritme, depressie etc.
  - 4) Er wordt gemerkt dat kinderen boos reageren als ze niet mogen gamen. Ouders weten vaak niet hoe om te gaan met het schermgebruik van kinderen/jongeren. Ook scholen hebben behoefte aan meer advies hierover.
  - 5) Jongeren lezen minder boeken. Waarschijnlijk omdat zij meer aandacht hebben voor social media/gamen. Het is een grote uitdaging om het leesplezier te vergroten. Organisaties zoals Bibliotheek AanZet kunnen hier een belangrijke rol in spelen.
  - 6) Hyperfocus van kinderen en jongeren met ADHD en Autisme op gamen/ social media is ook een zorgpunt.
- **Wat is uw advies om in toekomstig beleid op in te zetten?**
  - **Welke partners zijn nodig voor de gezamenlijke aanpak en waarvoor komen de handen op elkaar om problemen gezamenlijk op te lossen?**
- 1) We denken dat scholen een belangrijke rol spelen in de aanpak gamen en social media. Zij kunnen voor- en nadelen van gamen en social media beter onder de aandacht brengen. Dilemma is online les versus social media en gamen. Advies is om vooral te leren om ermee om te gaan (positieve bejegening). Probeer naar de positieve kant van social media te kijken, ze kunnen jongeren er juist ook bij betrekken.
  - 2) De Bibliotheek AanZet heeft ook activiteiten voor kinderen en jongeren zoals Hip hop in je bieb, Maakplaats Ridderkerk waar jongeren creatief kunnen zijn met hun handen. Er zijn nu in verkiezingstijd ook activiteiten rondom het voeren van debat.
  - 3) Volgens een van de deelnemers vinden jongeren en kinderen Geocaching een leuk spel om buiten te doen. Advies om dit meer onder de aandacht te brengen onder jongeren zodat zij buiten een spel kunnen doen.

- 4) Er werd wensen geuit om zo snel mogelijk reguliere activiteiten te organiseren voor kinderen/jongeren wanneer de lockdown voorbij is en mensen elkaar weer kunnen ontmoeten in een groep binnen de maatregelen.

d. Heeft u nog aanvullingen op deze themasessie?

- 1) Verzoek om de gemeente meer aandacht te hebben voor de AVG problematiek. Zorg dat de AVG samenwerking niet beperkt.
- 2) Blijf kleinschalig en zo dicht mogelijk bij de mensen. Probeer het beleid zo lokaal mogelijk in de wijken en buurten te verankeren.
- 3) De organisaties zouden onderling meer met elkaar samenwerken; Maar ze moeten eerst elkaar goed kennen zodat ze makkelijker hun klanten (warm) kunnen doorverwijzen voor juiste zorg en hulpverlening.
- 4) Netwerken is heel waardevol en belangrijk. Verzoek om te zorgen voor regelmatige ontmoetingen tussen de organisaties. Zorg dat de organisaties elkaar goed kennen. Bijvoorbeeld 1 a 2 keer per jaar elkaar informeel ontmoeten.
- 5) Een deelnemers heeft ideeën hoe eenzaamheid onder jongeren te verkleinen.
- 6) Advies om gesprekken te voeren met inwoners om input vanuit de doelgroep zelf op te halen rondom deze gezondheidsthema's.

Verslag Themasessie C- Gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving

Omgevingsfactoren hebben invloed op de gezondheid, zoals de fysieke als sociale leefomgeving.

- **Welke ervaringen heeft u / uw organisatie met betrekking tot deze thema's?**
- **Wat ziet u in de praktijk?**
- **Wat is er al? Wat mist er?**
- **Wat is uw advies om in toekomstig beleid op in te zetten?**
- **Hoe gezond maakt je je omgeving?**

1) Hittestress

In de bijeenkomst gezondheidsbeleid werd gesproken over hittestress, wat dit inhoudt en betekent voor Ridderkerk.

Mensen kunnen slecht tegen de hitte, maar het is belangrijker om mensen elkaar kunnen ontmoeten op voldoende schaduwrijke plekken, ook bereikbaar voor mensen die ook minder mobiel¹ zijn. Er moeten in ieder wijk voldoende schaduw plekken zijn.

Mensen hebben behoefte om het winkelcentrum ook bij de hitte te kunnen bezoeken. In de winkels wordt fijn / prima ervaren bij warm weer. Maar sommige buitenruimte mist de voldoende schaduwplekken. Ook in het centrum meer bankjes gewenst in de schaduw.

- *Hoe kunnen we de inwoners bereiken? Degene die hulp nodig hebben en diegene die hulp kunnen bieden?*

Het idee wordt geopperd om de bewoners beter in te lichten als het hitteplan van kracht is, bv via een mediaoffensief, via clubs /verenigingen of via een WhatsApp bericht inwoners te informeren. Zo kunnen burens / bewoners wijken meer op elkaar gaan letten, een hele grote groep inwoners kunnen goed voor zichzelf zorgen maar het gaat juist om de bewoner waar het niet goed lukt.

Ouderen voelen minder behoefte om te drinken maar ze hebben het ook nodig. Er moet rekening mee gehouden worden dat de groep heel divers is, oud jong etc.

2) Woonomgeving voor de kinderen

Er werd gesproken over verkeer en veiligheid i.r.t. woonomgeving voor de kinderen. Er werd het volgende aangegeven:

"..Woonomgeving is ontzettend belangrijk, saaie straten, stoepen zijn te klein bv voor kinderen om te spelen. Veilig oversteken is vaak lastig, voorbeeld de Leklaan of Burgemeester de zeeuwstraat. Het verkeer krijgt vaak voorrang op de voetganger."

"...Er wordt nog teveel ingericht met de auto als uitgangspunt. Graag meer aandacht voor voldoende brede fietspaden, veilige looproutes voor kinderen..."

---

1 met minder mobiel wordt bedoeld "gezinnen met kleine kinderen of gezinnen met beperkte financiële middelen".

Ook werden koele /verkoeling brengende waterspeelplaatsen genoemd. Sommige speelplekken en sommige schoolpleinen zijn in de zon/hitte. Geen schaduw bij zwembad vergroot risico op huidkanker.

3) Rookvrije omgeving

Ieder kind heeft recht op een rookvrije omgeving, dus graag bij speelplekken dit duidelijk aangeven zodat rokers er op gewezen kunnen worden.

4) Voldoende zitbankjes / rustplekken

In de coronatijd wordt er veel dichtbij huis gewandeld en daardoor zijn extra rustplekken welkom.

Verder werd in de bijeenkomst de behoefte geuit om de jongeren beter in te lichten om de bankjes vrij te houden voor senioren wanneer het nodig is.

5) Watertappunten

Watertappen zijn welkom, overal waar mensen langer verblijven. Dit geldt voor iedereen: jongeren en ouderen. Zo wordt ook een nieuwe ontmoetingsplek gecreëerd.

6) Inclusie

Advies om de fysieke en sociale leefomgeving voor mensen met een handicap (of dit nu motorisch, visueel, auditief of mentaal is) meer toegankelijk te maken.